

Reflexions sobre la iniciativa legislativa popular des del punt de vista dels agents socials

Gerard Baró

Membre del secretariat del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya

Des del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC) no hem estat promotors de cap iniciativa legislativa popular (ILP), però sí que ens agrada parlar bastant del que és i significa el moviment associatiu juvenil, ja que per si mateix és també una cultura de la participació que creiem que és necessària desenvolupar. La ILP, i qualsevol mecanisme de participació ciutadana, necessita aquesta cultura per ser útil. El CNJC agrupa totes les entitats juvenils d'àmbit nacional català, de tots els colors, realitats i voluntats diferents que hi ha en tot l'associacionisme juvenil. I, alhora, també estem en xarxa amb els consells locals de joventut que hi ha al territori. La nostra voluntat és enfortir l'associacionisme i la participació del moviment juvenil en la generació d'un discurs de les polítiques de joventut. Malgrat que nosaltres no siguem un òrgan de govern, sí que en som interlocutors i això ens permet també incidir en determinats aspectes de les polítiques de joventut.

Sovint, des del CNJC parlem de l'associacionisme com a escola de participació. Tenim la màxima "a participar se n'aprèn participant" i considerem que és molt bo que hi hagi eines que facilitin la participació ciutadana. De tota manera, si no es desenvolupa alhora una cultura de la participació, aquestes eines es queden en paper mullat. Si enfortim l'associacionisme, enfortim la participació i enfortim la implicació de la ciutadania. Al capdavant, allò que fem des de l'associacionisme és millorar de mica en mica la nostra democràcia.

Des de l'associacionisme juvenil de Catalunya tenim una llarga tradició en aquesta qüestió de la participació. Des del moment en què els joves entren en contacte amb el seu entorn, la seva realitat, les seves preocupacions socials, nosaltres entenem que enfortim el moviment juvenil i enfortim també la participació.

Analitzant la nova ILP, des del CNJC valorem que afavoreix bastant la participació, tant dels joves com de la resta de la ciutadania. Valorem positivament que s'hagi reduït l'edat mínima de signatura als setze anys, perquè creiem que trenca un tòpic, el típic tòpic dels joves que no es preocupen de res. No participen, no són actius, només els preocupa el tema *botellón*. Aquest és un tòpic que nega una realitat que nosaltres estem cansats de reivindicar. La joventut, no tan sols la de setze anys, evidentment, està molt implicada en

Gerard Baró

És membre del secretariat del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, és natural de Barcelona i aquest any ha acabat els estudis de realització audiovisual.

Actualment, és el corresponsable de l'Àrea d'Emancipació i Salut del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. També participa en les àrees d'Educació Formal i de Xarxes Internacionals.

És membre de la direcció de la seva entitat, Col·lectius de Joves Comunistes-Joventut Comunista. Ha estat membre de la direcció de l'Associació d'Estudiants Progressistes i membre del Claustre de la Universitat de Barcelona entre els anys 1999 i 2003. També ha estat membre de la direcció de Joves de CCOO del Barcelonès fins al 2002.

temes culturals, en temes polítics, en temes socials. La mostra d'això és que uns quants ajuntaments catalans ja permeten la participació de joves de més de setze anys en òrgans i processos de participació.

Per tot això, rebem molt positivament aquest canvi. Considerem favorable el canvi de requisits per poder participar en la ILP, com és el fet de només haver d'estar empadronat. Ho veiem amb bons ulls, ja que això hauria de permetre que s'hi involucrés el sector de la immigració.

Tot i que si que és cert que no estem parlant de democràcia directa, també és veritat que eines com ara la ILP ens han de permetre fer un canvi de "xip" cap a una societat més participativa. Parlar de participació significa que la ciutadania per si mateixa hauria de passar a ser un subjecte actiu, i no parlar de participació quan només es pregunta cada quatre anys en unes eleccions i para de comptar. En aquest cas, la ILP permet tenir, en aquest sentit, una capacitat d'incidència (o hauria de ser l'eina per tenir-la) i ser un actiu polític entre aquests períodes electorals. Allò que ens ha de permetre la ILP és que en casos en què els governs o el Parlament no siguin sensibles a una qüestió, la ILP ha de ser l'eina, o una de les eines, per poder portar aquests problemes o aquestes reivindicacions al si de l'activitat legislativa parlamentària.

És molt bo que hi hagi eines que facilitin la participació ciutadana si van acompanyades d'una cultura de la participació

Malgrat això, som conscients que aquest canvi de "xip" en la participació no serà possible fins que no tinguem una ciutadania informada i plenament conscient de la societat. Per això, des del CNJC pensem que l'associacionisme i l'organització social és el que ens permetrà aquesta articulació col·lectiva d'interessos més enllà de la participació puntu-

al, encaminant-nos cap a una democràcia molt més participativa, molt més ciutadana, no solament de les elits polítiques i dels professionals.

En aquest sentit, com a CNJC, d'allò que ens agrada reflexionar o parlar és que les organitzacions socials són espais de creació de cultura participativa per als ciutadans. I això és el que fa falta perquè els ciutadans arribin a utilitzar els mecanismes d'incidència política que se'ls ofereix. En aquest sentit, entenem que sense un espai on es conreï una certa cultura participativa, serà difícil que els ciutadans prenguin com a seus els mecanismes de participació, per més potents que siguin. El moviment associatiu juvenil des dels seus inicis ha dut a terme una tasca d'un gran valor social i és un referent per enfortir la democràcia representativa i fer-la molt més participativa.

Les associacions neixen de la lliure voluntat del seu esperit crític i reivindicatiu que s'expressa en l'exercici democràtic. La implicació dels joves en les seves entitats es tradueix en la creació d'una població jove formada i font d'un capital social important, que ha de donar pas a una ciutadania activa, independent i autònoma. En altres paraules, la democràcia cal viure-la, practicar-la des de petits, i això ho fa l'associacionisme juvenil. En aquest sentit, es reforça la idea segons la qual "a participar se n'aprèn participant".

La participació ciutadana en la política és necessària, és una condició imprescindible per assegurar més democratització de la política, fent-la més col·lectiva i més compartida. Una nova manera de fer política és reformar el coneixement dels actors i les associacions juvenils i generar el diàleg amb actors canviants com, per exemple, els moviments socials, però es tracta sobretot de generar polítiques que siguin fruit d'aquest diàleg.

El moviment associatiu juvenil té el repte d'aprofitar aquesta capacitat de mobilització i sensibilització per donar a conèixer i utilitzar la ILP en totes les matèries que afecten més els joves

A banda de la ILP, el que cal són ponts de diàleg amb els actors socials que ja formen part d'aquesta societat. No ens agrada només el concepte de ciutadà com a independent, sinó la ciutadania com a col·lectiu. Aquesta cultura de la participació no passa només per les persones per si mateixes com a individus, sinó també per la ciutadania com a col·lectiu i per les organitzacions socials que treballen les qüestions.

Amb la reforma de la ILP, des del moviment associatiu juvenil tenim un repte: aprofitar aquesta capacitat de mobilització i sensibilització per donar a conèixer, i sobretot utilitzar, la ILP en totes aquelles matèries que ens afecten més com a joves. D'aquesta manera, tot i que esperem que no serà el cas, si nosaltres no tinguéssim uns governs que fossin sensibles al clam unànim que tenim ara mateix els joves, que és l'emancipació juvenil, crec que estaríem a les portes d'una ILP per al tema de l'habitatge, el tema del treball, etc.

El moviment associatiu juvenil estem a l'expectativa, a veure com podem utilitzar la ILP.